

Date Printed: 12/30/2008

JTS Box Number: IFES_14
Tab Number: 5
Document Title: ELECTION LAWS
Document Date: 1998
Document Country: MOT
Document Language: SCR
IFES ID: EL00010

ИЗБОРИ 1990.

law/1107/1448/003/505

ИЗБОРНА
ПРАВИЛА

Новинско-издавачка установа
СЛУЖБЕНИ ЛИСТ
Републике Црне Горе

98

П Р А В И Л А
О ОДРЕЂИВАЊУ И УРЕЂИВАЊУ БИРАЧКИХ
МЈЕСТА И НАЧИНУ ПОНАШАЊА НА
БИРАЧКОМ МЈЕСТУ И О МЈЕРАМА КОЈИМА
СЕ ОБЕЗБЈЕЂУЈЕ ТАЈНОСТ ГЛАСАЊА

П Р А В И Л А
О РАДУ БИРАЧКИХ ОДБОРА

П Р А В И Л А
О ГЛАСАЊУ ПУТЕМ ПИСМА

П Р А В И Л А
О ЈЕДИНСТВЕНИМ СТАНДАРДИМА ЗА
ИЗБОРНИ МАТЕРИЈАЛ

У П У Т С Т В О
О НАЧИНУ ЧУВАЊА И КОРИШЋЕЊА
ИЗБОРНОГ МАТЕРИЈАЛА

П Р А В И Л А
О НАЧИНУ ОСТВАРИВАЊА ПРАВА ЛИЦА
КОЈА ПРАТЕ РАД ОРГАНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ
ИЗБОРА

ПОДГОРИЦА, 1998.

F Clifton White Resource Center
International Foundation for Election Systems

**Директор и одговорни уредник
Момчило Вујошевић**

**Уредник
мр Миле Бакић**

**Издавач
Новинско-издавачка установа
Службени лист РЦГ
Подгорица, Новака Милошева 10/1**

Службени лист РЦГ

191

На основу члана 32, а у вези члана 66 став 2 и члана 69 став 9 Закона о избору одборника и посланика ("Службени лист РЦГ", број 4/98), Републичка изборна комисија, на сједници од 8.04.1998. године, донијела је

П Р А В И Л А
О ОДРЕЂИВАЊУ И УРЕЂИВАЊУ БИРАЧКИХ
МЈЕСТА И НАЧИНУ ПОНАШАЊА НА
БИРАЧКОМ МЈЕСТУ И О МЈЕРАМА КОЈИМА
СЕ ОБЕЗБЈЕЂУЈЕ ТАЈНОСТ ГЛАСАЊА*

1. Бирачка мјеста одређују се, с обзиром на број бирача, односно просторну удаљеност, и то тако да број бирача на једном бирачком мјесту буде највише до 1000 бирача, да се без потешкоћа може обавити гласање за вријеме које је одређено.

2. Као бирачко мјесто сматра се зграда у којој се гласа и двориште зграде у којој се налази бирачко мјесто.

3. На бирачком мјесту видно се истиче ознака и назив бирачког мјеста и збирне изборне листе.

Збирне изборне листе истичу се и на мјесту гдје се врши гласање.

---

* Ова правила су објављена у "Службеном листу РЦГ", број 12/98

4. Надлежни општински орган дужан је правовремено обезбиједити да простор, који је општинска изборна комисија одредила као бирачко мјесто, буде припремљен и отворен за вријеме гласања.

Просторија за гласање мора бити довољно пространа да се у њој може обезбиједити несметан рад бирачког одбора, односно да има довољно простора да сви чланови бирачког одбора (у сталном саставу и опуномоћени представници изборне листе) могу несметано и у сваком тренутку имати увид и приступ бирачким кутијама и бирачком материјалу, као и довољно простора за постављање паравана или кабина за несметано испуњавање гласачких листића и тајност гласања.

5. На бирачком мјесту могу се истицати само државна застава (СРЈ и РЦГ), рјешење о одређивању бирачког мјеста и именовању бирачког одбора и правила понашања на бирачком мјесту.

6. На бирачком мјесту и на 50 метара од бирачког мјеста не смију се истицати симболи политичких странака и други пропагандни материјал, којима би се могло утицати на одређење бирача.

7. Гласање за посланика и гласање за одборника врши се истовремено, у истој просторији и њиме руководи један бирачки одбор.

8. У просторији одређеној за гласање уредиће се посебан простор, тако да нико не може видјети како грађанин попуњава гласачки листић.

9. Бирачки одбор је дужан да лицима која прате рад изборних органа обезбиједи одговарајуће мјесто са кога могу пратити ток гласања и имати увид у рад бирачког одбора.

10. Ова правила ступају на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном листу Републике Црне Горе".

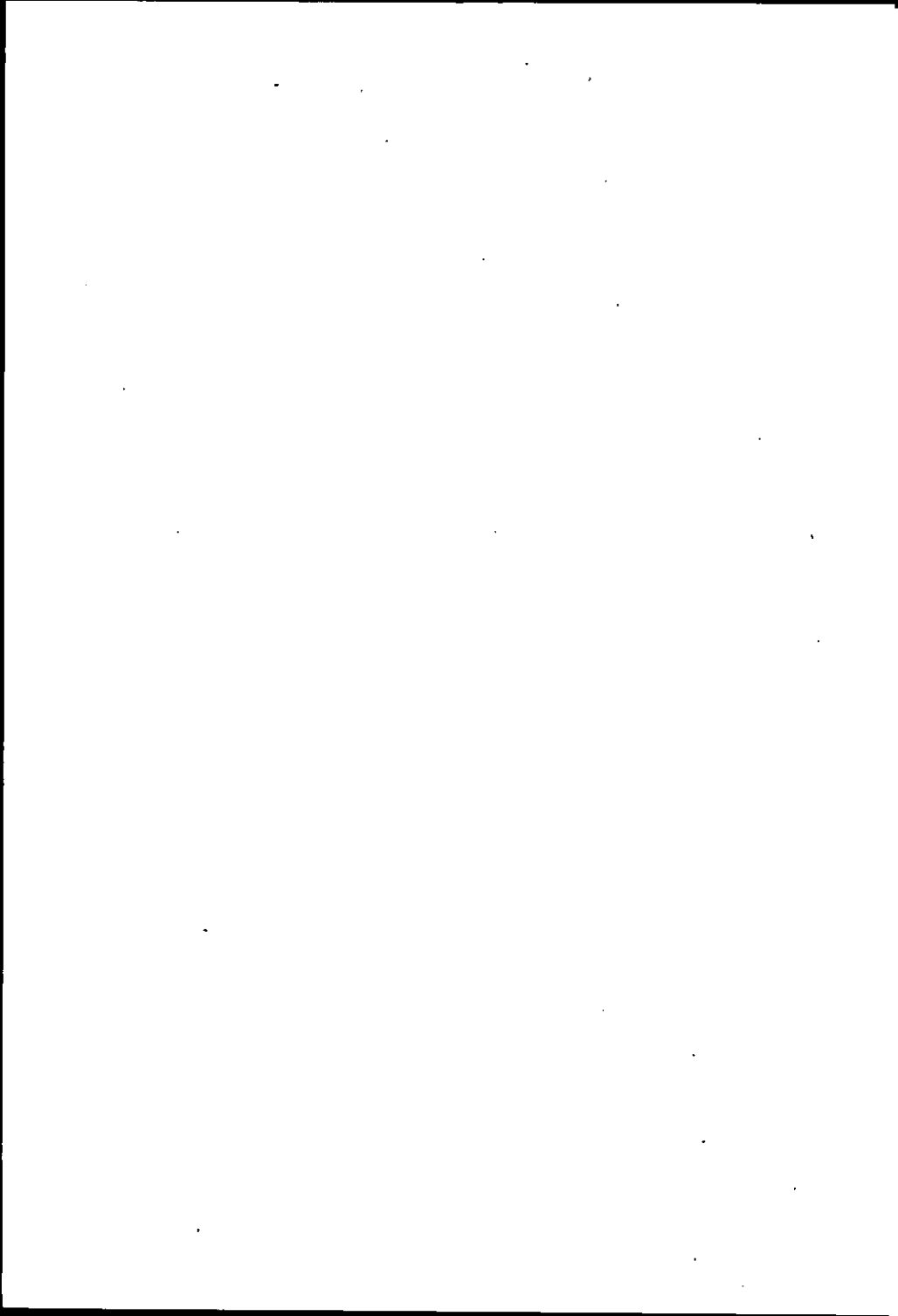
Број 01-53/2

Подгорица, 8.04.1998. године

Републичка изборна комисија

Секретар,
Бранислав Радуловић, с.р.

Предсједник,
Стеван Дамјановић, с.р.

На основу члана 37 став 4 Закона о избору одборника и посланика ("Службени лист РЦГ", број 4/98), Републичка изборна комисија, на сједници од 8. 04.1998.године, донијела је

П Р А В И Л А О РАДУ БИРАЧКИХ ОДБОРА*

1. Рад бирачког одбора прије гласања

1.1. Изборни материјал од општинске изборне комисије преузима предсједник бирачког одбора, најкасније 48 часова прије дана одржавања избора.

Општинска изборна комисија је дужна да за сваки бирачки одбор благовремено припреми материјал за гласање, а нарочито: потребан број гласачких листића, збирне изборне листе, извод из бирачког списка, посебне службене коверте за гласање, као и образац записника о раду бирачког одбора.

По пребројавању општинска изборна комисија и предсједник бирачког одбора ће упаковати материјал у омот, који ће обезбиједити печатним воском, са одговарајућим жигом. На омоту се констатује који је материјал по врсти и броју у омоту. Констатацију потписују предсједник бирачког одбора и члан општинске изборне комисије. Потписи се овјеравају службеним печатом општинске

---

* Ова правила су објављена у "Службеном листу РЦГ", број 12/98

изборне комисије. Материјал до отварања бирачког мјеста чува предсједник бирачког одбора.

1.2. Бирачки одбор (у сталном саставу и опуномоћени представници изборне листе) је дужан доћи на бирачко мјесто у 6,00 часова (сат прије него што се отвори бирачко мјесто, на дан одржавања избора). Сва неовлашћена лица ће бити удаљена са бирачког мјеста.

Предсједник бирачког одбора, ради коришћења оптичког читача спреја, одређује лице, од чланова сталног састава бирачког одбора, које ће бити контролор мастила, као и лице које ће га замјењивати.

1.3. Лицима која прате рад органа за спровођење избора омогућиће се приступ бирачком мјесту. Њихов идентитет утврђује предсједник бирачког одбора на основу идентификационе картице и службених овлашћења.

1.4. Бирачки одбор ће провјерити да ли је просторија за гласање довољна за проходност бирача, да ли је постављена гласачка кутија, да ли је довољан број паравана који обезбјеђују тајност гласања, да ли су на бирачком мјесту истакнуте државне заставе, а обезбиједиће да се са бирачког мјеста уклони сав материјал који је везан за кампању, који се налази на раздаљини од 50 метара од бирачког мјеста.

1.5. Предсједник бирачког одбора утврђује да ли је обезбијеђена по једна столица за чланове бирачког одбора и потребан број столица за лица која прате рад органа за спровођење избора.

1.6. Бирачки одбор ће провјерити да ли је кутија за гласање исправна.

1.7. Предсједник бирачког одбора пред свим члановима бирачког одбора отвара омот са матер-

ијалом, при чему се врши провјера да ли је сав пописани материјал у омоту.

Предсједник бирачког одбора посебно провјерава исправност оптичког читача спреја и то на начин што се провјерава да ли ултравиолетно свијетло функционише и да ли су обезбијеђене резервне батерије.

1.8. Предсједник бирачког одбора ће по извршењу свих предњих радњи упитати чланове бирачког одбора да ли имају примједби на неку од радњи и непостојање, или постојање примједби са садржајем и именом даваоца примједбе унијети у записник.

2. Рад бирачког одбора у току гласања

2.1. Гласати може само бирач који је уписан у извод из бирачког списка.

2.2. У седам часова бирачки одбор оглашава почетак гласања у присуству првог бирача чије име и презиме се уноси у записник о раду бирачког одбора.

2.3. У присуству првог бирача бирачки одбор провјерава гласачку кутију и када утврди да је празна, резултат контроле се уписује у контролни лист који потписују чланови бирачког одбора и бирач који је први дошао на бирачко мјесто. Контролни лист се убацује у гласачку кутију која се печата печатним воском.

2.4. При уласку у просторију за гласање контролор мастила користи ултравиолетну свјетлост за провјеру невидљивог мастила на прстима (нарочито заноктицама). Ако контролор мастила открије невидљиво мастило на прстима, лице не може гласати и мора му бити наложено да напусти бирачко мјесто. Ако се не открије невидљиво мас-

тило, контролор мастила упућује бирача лицу које провјерава лична документа.

2.5. Бирач саопштава бирачком одбору своје име и презиме, предаје обавјештење о гласању и личну карту, или пасош или возачку дозволу. Предсједник бирачког одбора утврђује идентитет бирача и заокружује његов редни број у извод из бирачког списка. На захтјев чланова бирачког одбора предсједник бирачког одбора је дужан да исправу којом бирач доказује идентитет покаже свим члановима бирачког одбора.

Предсједник бирачког одбора нанијеће спреј боцом невидљиво мастило на коријен нокта десног кажипрста бирача, а онда ће упозорити бирача да подигне кажипрст и тако га држи док се мастило не осуши (око 30 секунди). Ако бирач нема десни кажипрст редосљед прстију које треба премазати мастилом је сљедећи: палац, прст, 3,4,5. Ако бирач нема десне руке, користи се исти редосљед на лијевој руци. Ако бирач нема прстију, одустаје се од теста са мастилом. Након теста са мастилом, бирач ће се упутити до лица које издаје гласачки листић.

Након тога бирач својеручним потписом потврђује преузимање гласачког листића у посебну Књигу бирача.

2.6. До предсједника бирачког одбора сједи члан бирачког одбора испред којег су гласачки листићи. Овај члан бирачког одбора додаје гласачки листић предсједнику бирачког одбора и тако се обезбјеђује да се бирачу преда само један гласачки листић. Други члан бирачког одбора је контролор гласачке кутије.

2.7. Предсједник бирачког одбора објашњава грађанину начин гласања ријечима да "бирач гласа тако што заокружује редни број испред назива изборне листе за коју гласа, односно заокруживањем назива листе или имена и прези-

мена носиоца листе и да може гласати само за једну изборну листу са гласачког листића”, након чега бирача упућује иза паравана или у кабину. Бирач пресавија гласачки листић на пола, тако да се не види за кога је гласао и полаже га у гласачку кутију.

Предсједник бирачког одбора је дужан да бирачу на његов захтјев поново објасни начин гласања.

2.8. Бирач може само лично да гласа. Бирач који није у могућности да на бирачком мјесту гласа лично (слијепо, инвалидно и неписмено лице) има право да поведе лице које ће умјесто њега, на начин који му оно одреди, испунити гласачки листић.

2.9. Бирачко мјесто се затвара у 20,00 часова. Бирачима који су се затекли на бирачком мјесту приликом затварања, омогућава се да гласају, с тим што бирачки одбор претходно утврђује број и идентитет тих бирача, прикупљањем исправа на основу којих се може утврдити њихов идентитет.

3. Одржавање реда на бирачком мјесту и мјере за обезбјеђење тајности гласања

3.1. Предсједник и чланови бирачког одбора старају се о реду и миру на бирачком мјесту и обезбјеђују тајност гласања.

3.2. Чланови органа за спровођење избора и лица која прате рад органа за спровођење избора дужни су да поштују ред на бирачком мјесту и да се уздржавају од ометања рада на бирачким мјестима.

3.3. У састав бирачког одбора у просторији за гласање могу бити само предсједник бирачког одбора и чланови бирачког одбора. Замјеници предсједника и чланова бирачког одбора ангажују се у

просторији за гласање само у одсуству лица које замјењују.

3.4. Ако члан бирачког одбора или лице које прати рад органа за спровођење избора омета рад на бирачком мјесту, предсједник бирачког одбора ће га упозорити, а ако лице и даље настави да омета рад, предсједник бирачког одбора ће га удаљити, што ће констатовати у записник о раду бирачког одбора. Уколико је из просторије удаљен члан бирачког одбора, предсједник бирачког одбора је дужан да за даљи рад обезбиједи присуство његовог замјеника.

3.5. Бирач мора попунити гласачки листић искључиво у простору који је за то намијењен (параван, кабина), тако да нико не може видјети како попуњава гласачки листић.

3.6. Послије гласања бирач је дужан да се одмах удаљи са бирачког мјеста.

3.7. Бирачки одбор дозвољава улазак у просторију за гласање оноликом броју бирача колико има кабина, односно паравана за гласање.

3.8. Бирачки одбор ће забранити задржавање свих лица на бирачком мјесту која немају права и дужности у изборима.

3.9. Бирачки одбор неће дозволити било коме да уђе на бирачко мјесто под оружјем или опасним оруђем.

3.10. Забрањена је употреба мобилних телефона и пејџера у просторији за гласање.

3.11. Предсједник бирачког одбора посматрачима даје одговарајуће мјесто са којег могу пратити ток гласања. Ова лица могу само посма-

трати ток гласања и пратити утврђивање резултата избора на бирачком мјесту.

3.12. Предсједник бирачког одбора може удаљити са бирачког мјеста свакога ко ремети ред на бирачком мјесту.

3.13. Уколико дође до нарушавања реда и мира на бирачком мјесту, без могућности да се успостави на други начин, предсједник бирачког одбора може затражити помоћ полиције, чији припадници могу ући на бирачко мјесто само уз дозволу предсједника бирачког одбора.

3.14. Док су радници полиције на бирачком мјесту, или је бирачко мјесто под њиховим надзором, гласање се прекида. Бирачки одбор може прекинути гласање и ако се само наруши ред на бирачком мјесту, док се не успостави.

3.15. Разлози трајања прекида гласања уносе се у записник о раду бирачког одбора. Ако је гласање прекинуто дуже од једног часа продужава се онолико времена колико је прекид трајао.

4. Утврђивање резултата гласања

4.1. По затварању бирачког мјеста предсједник бирачког одбора ће упитати чланове бирачког одбора да ли имају примједби на ток гласања, чије непостојање или постојање са садржајем и именом даваоца примједбе уноси у записник.

4.2. По завршеном гласању, бирачки одбор приступа утврђивању резултата гласања на бирачком мјесту.

4.3. Бирачки одбор утврђује број неупотријебљених гласачких листића и ставља их у посебан омот који печати.

4.4. На основу извода из бирачког списка, бирачки одбор утврђује укупан број бирача који су гласали.

4.5. Када се гласачка кутија отвори, после провјере контролног листа, важећи гласачки листићи одвајају се од неважећих.

4.6. Бирачки одбор утврђује број неважећих гласачких листића, затим број важећих листића, као и број гласова за сваку изборну листу, што уноси у записник.

4.7. Неважећи гласачки листић је непопуњени гласачки листић, листић који је попуњен тако да се не може утврдити за коју се изборну листу гласало и листић на коме је заокружено више од једне изборне листе.

4.8. Неупотријебљене, неважеће и важеће гласачке листиће бирачки одбор ће ставити у посебне омоте, на којима стоји ознака садржаја.

4.9. На крају се цијели изборни материјал (записник о раду, извод из бирачког списка, гласачки листићи, као и преостали изборни материјал) ставља у један омот који се печатира.

4.10. Све ове радње одвијају се под строгим контролом предсједника бирачког одбора.

4.11. По утврђивању резултата гласања, бирачки одбор ће без одлагања, изборни материјал доставити општинској изборној комисији.

5. Записник о раду бирачког одбора и извјештај о резултатима гласања

5.1. Записник о раду бирачког одбора води се на прописаном обрасцу ПГ-20 који је достављен бирачком одбору.

5.2. Записник о раду бирачког одбора садржи и податке о лицима која су пратила рад бирачког одбора и о времену њиховог задржавања на бирачком мјесту.

5.3. Податке у записник уноси предсједник бирачког одбора.

5.4. Примједбе које су дали чланови бирачког одбора, уносе се у записник у моменту дате примједбе.

5.5. Записник о раду бирачког одбора потписују сви чланови бирачког одбора.

5.6. Уколико неко од чланова бирачког одбора одбије да потпише записник, предсједник бирачког одбора ће га упитати за разлог одбијања. Разлог одбијања да се потпише записник, и разлог да записник није потписан због тога што се члан бирачког одбора удаљио са бирачког мјеста раније, уноси се у записник у виду констатације на самом његовом крају, коју потписују присутни чланови бирачког одбора.

5.7. По једну копију записника предсједник бирачког одбора предаје члановима бирачког одбора (у сталном саставу и опуномоћеним представницима изборне листе).

6. Достављање материјала општинској изборној комисији

6.1. Запечаћени изборни материјал предсједник бирачког одбора, заједно са два овлашћена представника изборних листа, које су оствариле највећи број гласова на бирачком мјесту, предају општинској изборној комисији.

6.2. За изборе који ће се одржати 31. маја 1998. године општинска изборна комисија је дужна

да за сваки бирачки одбор благовремено припреми, поред изборног материјала из тачке 1. овог упутства и оптички читач спреја.

6.3. Ова правила ступају на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном листу Републике Црне Горе".

Број 01-53/3

Подгорица, 8.04.1998. године

Републичка изборна комисија

Секретар, Предсједник,
Бранислав Радуловић, с.р. Стеван Дамјановић, с.р.

На основу члана 67 став 4, члана 85 ст. 1 и 6 и члана 90 став 5. Закона о избору одборника и посланика ("Службени лист РЦГ", број 4/98), Републичка изборна комисија, на сједници од 8. 04. 1998. године, донијела је

П Р А В И Л А **О ГЛАСАЊУ ПУТЕМ ПИСМА***

1. Изузетно, од законом утврђеног принципа да бирачи гласају лично на бирачком мјесту на коме је уписан у извод из бирачког списка, бирач може гласати и ван бирачког мјеста путем писма, у случајевима немогућности гласања на бирачком мјесту, због:

- старости, инвалидности и изнемоглости, и
- болничког, односно кућног лијечења, усљед теже болести.

Лица из тачке 1. ових правила, која желе да гласају, писмено обавјештавају бирачки одбор, најкасније до 12 часова на дан гласања, уз доказ да не могу да гласају на бирачком мјесту.

2. Бирачки одбор, преко свог повјереника, којег одређује предсједник бирачког одбора од замјеника чланова бирачког одбора, доставља бирачима из тачке 1. ових правила, у службеној коверти:

---

* Ова правила су објављена у "Службеном листу РЦГ", број 12/98

- овјерене гласачке листиће,
- збирне изборне листе, и
- посебне коверте за попуњени гласачки листић.

На посебним ковертама за гласачке листиће, у случају да њихова боја није уподобљена боји гласачких листића, ставља се ознака за коју се изборну функцију гласа.

3. Бирач из тачке 1. ових правила, испуњава гласачки листић, затвара га у посебан коверат који повјереник пред њим печати жигом на печатном воску и потом, тако затворени коверат у коме се налази гласачки листић, ставља у службени коверат, који повјереник пред њим печати.

Надлежни општински орган, за сваки бирачки одбор, припрема прибор за печатење и прибор за писање.

Повјереник предаје бирачком одбору службени коверат, који бирачки одбор отвара, заокружује редни број под којим је бирач уписан у извод из бирачког списка, а неотворени коверат са гласачким листићем убацује у гласачку кутију.

4. У случајевима гласања ван бирачког мјеста, односно путем писма, број бирача који су гласали и начин гласања уноси се у посебан записник.

5. Ова правила ступају на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном листу Републике Црне Горе".

Број 01-53/4

Подгорица, 8. априла 1998. године

Републичка изборна комисија

Секретар, Предсједник,
Бранислав Радуловић, с.р. Стеван Дамјановић, с.р.

На основу члана 32 ст. 1 тачка 4 и члан 69 ст. 5 Закона о избору одборника и посланика ("Службени лист РЦГ", број 4/98), Републичка изборна комисија, на сједници од 8.04. 1998.године, донијела је

П Р А В И Л А **О ЈЕДИНСТВЕНИМ СТАНДАРДИМА ЗА** **ИЗБОРНИ МАТЕРИЈАЛ***

1. Изборни материјал израђује се према сљедећим стандардима:

1) Гласачка кутија

Гласачка кутија треба да буде уобичајених димензија од одговарајућег материјала (дрво, пластика или други погодан материјал) и да обезбјеђује сигурност и тајност гласачких листића. На гласачку кутију ставља се гласачки листић.

2) Књига бирача

Књигу бирача, за свако бирачко мјесто, издаје орган надлежан за вођење бирачког списка.

Књига бирача садржи: име и презиме, датум и мјесто рођења, адреса, пребивалиште и матични број бирача и простор за својеручни потпис

---

* Ова правила су објављена у "Службеном листу РЦГ", број 12/98

бирача. Изузетно, уколико грађанину није одређен матични број у књигу се уписује број личне карте.

Насловна страна Књиге бирача садржи назив: јединице локалне самоуправе, бирачког мјеста и органа који је издао Књигу бирача.

3) Збирна изборна листа

Збирна изборна листа израђује се на одговарајућем формату који обезбјеђује читко и видљиво излагање свих изборних листа, у изборној јединици, које је прогласила надлежна изборна комисија, са именима кандидата.

Збирна изборна листа је исте боје као гласачки листић.

4) Гласачки листић

Гласачки листић исписује се читко и садржи: ознаку изборне јединице; редни број који се ставља испред изборне листе; назив изборних листа према редосљеду утврђеном на збирној изборној листи и напомену да се гласа само за једну изборну листу заокруживањем редног броја испред назива те листе, односно заокруживањем назива листе или имена и презимена носиоца листе.

Надлежна изборна комисија утврђује број гласачких листића који мора бити истовјетан броју бирача уписаних у бирачки списак, као и број резервних гласачких листића.

По утврђивању збирне изборне листе, надлежна изборна комисија утврђује величину и облик гласачких листића за избор одборника и посланика.

Гласачки листић за избор посланика је бијеле, а гласачки листић за избор одборника свијетло плаве боје.

2. На изборима који ће се одржати 31.маја 1998.године користиће се гласачке кутије и паравани (облика и димензије који су се користили за

избор одборника и посланика 1996. године, односно за избор Предсједника Републике 1997. године).

Ово упутство ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном листу Републике Црне Горе".

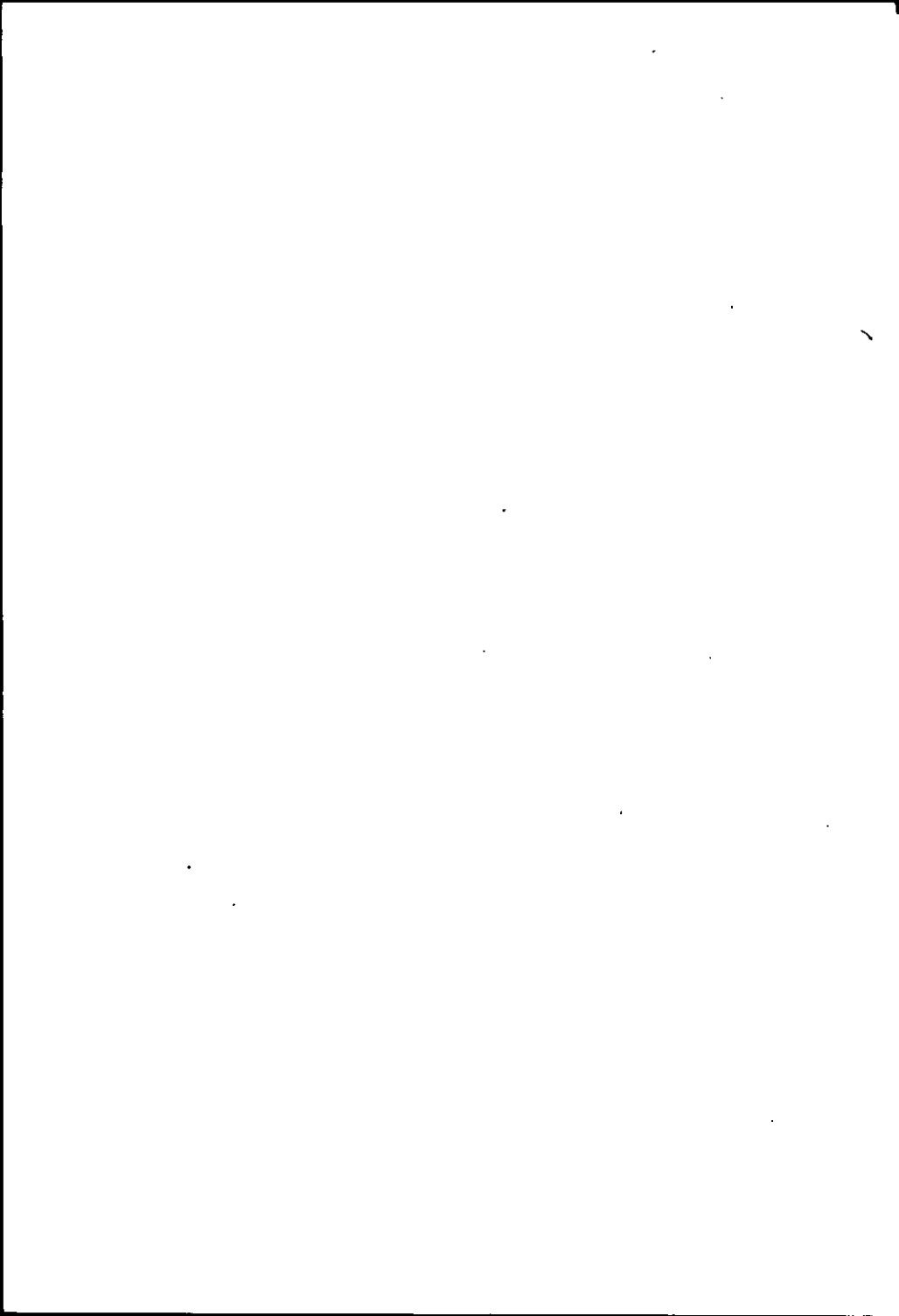
Број 01-53/5

Подгорица, 8.04.1998.године

Републичка изборна комисија

Секретар,
Бранислав Радуловић, с.р.

Предсједник,
Стеван Дамјановић, с.р.

На основу члана 78 став 3 Закона о избору одборника и посланика ("Службени лист РЦГ", број 4/98), Републичка изборна комисија, на сједници од 8. 04. 1998. године, донијела је

У П У Т С Т В О **О НАЧИНУ ЧУВАЊА И КОРИШЋЕЊА** **ИЗБОРНОГ МАТЕРИЈАЛА***

1. Овим упутством уређује се начин чувања и коришћења изборног материјала.

I Изборни материјал за избор одборника

2. Записници о раду бирачког одбора са изводом из бирачког списка, записници општинске изборне комисије о утврђивању резултата избора одборника, као и остали изборни материјал (употријебљени гласачки листићи, огласи, дописи и др.), чувају се у општинској изборној комисији.

3. Неупотријебљене гласачке листиће за избор одборника, најкасније у року од 60 дана од дана одржавања избора, уништава општинска изборна комисија.

II Изборни материјал за избор посланика

4. Општинске изборне комисије достављају Републичкој изборној комисији извјештај о резул-

---

* Ово упутство је објављено у "Службеном листу РЦГ", број 12/98

татима избора за посланике у тим изборним јединицама.

Општинска изборна комисија овлашћује лице које ће у њено име предати извјештаје овлашћеном лицу Републичке изборне комисије.

Остали изборни материјал (записници о раду бирачких одбора, записник о раду општинске изборне комисије, употреједљени гласачки листићи, огласи и др.), за избор посланика, изузев неупотреједљених гласачких листића, чувају се у општинској изборној комисији.

5. Неупотреједљени гласачки листићи за избор посланика уништавају се на начин утврђен у тачки 3. овог упутства.

III Начин чувања и коришћења изборног материјала

6. Изборни материјали чувају се у просторији која обезбјеђује услове да ти материјали не буду доступни неовлашћеним лицима.

7. Материјали из тач. 2 и 4 упутства чувају се пет година након конституисања скупштине.

8. Одобрење за коришћење изборног материјала даје надлежна изборна комисија.

IV Прелазне одредбе

9. Ово упутство ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном листу Републике Црне Горе".

Број 01-53/6
Подгорица, 8.04.1998. године

Републичка изборна комисија

Секретар, Предсједник,
Бранислав Радуловић, с.р. Стеван Дамјановић, с.р.

На основу члана 22 став 2 Закона о избору одборника и посланика ("Службени лист РЦГ", број 4/98), Републичка изборна комисија, на сједници од 8. 04. 1998. године, донијела је

П Р А В И Л А
О НАЧИНУ ОСТВАРИВАЊА ПРАВА ЛИЦА
КОЈА ПРАТЕ РАД ОРГАНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ
ИЗБОРА*

1. Овлашћени представници домаћих организација и невладиних институција чији је циљ удруживања, заштита људских слобода и права и заинтересовани представници страних држава и одговарајућих међународних организација и невладиних институција, прате рад органа за спровођење избора под условима утврђеним овим правилима.

2. Овлашћени представници домаћих организација и невладиних институција чији је циљ удруживања, заштита људских слобода и права, прате рад органа за спровођење избора, на основу службеног овлашћења Републичке изборне комисије.

Службено овлашћење из става 1 овог члана издаје се на основу писменог доказа о упису у регистар те организације, односно институције.

* Ова правила су објављена у "Службеном листу РЦГ", број 12/98

3. Заинтересовани представници страних држава и одговарајућих међународних организација и невладиних институција прате рад органа за спровођење избора на основу пријаве коју подносе Министарству иностраних послова Републике Црне Горе, најкасније пет дана прије одржавања избора.

Пријава из става 1 овог члана садржи: назив државе, односно организације или институције из које представник долази, број и састав представника и вријеме боравка.

4. Министарство иностраних послова, наредног дана по пријему пријаве, доставља пријаву Републичкој изборној комисији која издаје службена овлашћења представницима страних посматрача на основу којих могу пратити рад органа за спровођење избора.

5. Лицима из тач. 2 и 3 ових правила, Републичка изборна комисија издаје идентификациону картицу у коју се уноси име и презиме лица, назив земље из које долази, односно организације или институције којој припада, коју је дужно да носи на видном мјесту.

6. О издатим овлашћењима страним и домаћим посматрачима Републичка изборна комисија обавјештава општинске изборне комисије, које о томе обавјештавају бирачке одборе.

7. Бирачки одбор је дужан да страном и домаћем посматрачу омогући услове за несметано праћење тока избора.

Бирачки одбор у записнику констатује присуство посматрача на бирачком мјесту.

8. Републичка изборна комисија, на предлог органа за спровођење избора, може одузети овлашћење и идентификациону картицу, уколико

се лице коме су издати не придржава правила о одржавању реда на бирачком мјесту.

9. Ова правила ступају на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном листу Републике Црне Горе".

Број 01-53/7
Подгорица, 8.04.1998. године

Републичка изборна комисија

Секретар, Предсједник,
Бранислав Радуловић, с.р. Стеван Дамјановић, с.р.

САДРЖАЈ

Страна

ПРАВИЛА О ОДРЕЂИВАЊУ И УРЕЂИВАЊУ БИРАЧКИХ МЈЕСТА И НАЧИНУ ПОНАШАЊА НА БИ- РАЧКОМ МЈЕСТУ И О МЈЕРАМА КОЈИМА СЕ ОБЕЗБЈЕЂУЈЕ ТА- ЈНОСТ ГЛАСАЊА.....	3
---	----------

ПРАВИЛА О РАДУ БИРАЧКИХ ОДБОРА.....	7
--	----------

1. Рад бирачког одбора прије гласања.....	7
2. Рад бирачког одбора у току гласања.....	9
3. Одржавање реда на бирачком мјесту и мјере за обезбјеђење тајности гласања.....	11
4. Утврђивање резултата гла- сања.....	13
5. Записник о раду бирачког одб- ора и извјештај о резултатима гласања.....	14
6. Достављање материјала опш- тинској изборној комисији.....	15

ПРАВИЛА О ГЛАСАЊУ ПУТЕМ ПИСМА.....	17
---	-----------

ПРАВИЛА О ЈЕДИНСТВЕНИМ СТАНДАРДИМА ЗА ИЗБОРНИ МАТЕРИЈАЛ.....	19
1. Гласачка кутија.....	19
2. Књига бирача.....	19
3. Збирна изборна листа.....	20
4. Гласачки листић.....	20
УПУТСТВО О НАЧИНУ ЧУВАЊА И КОРИШЋЕЊА ИЗБОРНОГ МАТЕР- ИЈАЛА.....	23
I Изборни материјал за избор одборника.....	23
II Изборни материјал за избор посланика.....	23
III Начин чувања и коришћења изборног материјала.....	24
IV Прелазне одредбе.....	24
ПРАВИЛА О НАЧИНУ ОСТВАРИ- ВАЊА ПРАВА ЛИЦА КОЈА ПРАТЕ РАД ОРГАНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ИЗБОРА.....	25

БИЉЕШКЕ:

Технички уредник
Михаило Зечевић, проф.

Редактор и коректор
Ђирко Булатовић

Тираж
2.000 примјерака

Штампа
НЈП Побједа - Подгорица

Country/City: MONTENEGRO, YUGOSLAVIA
Date: SPRING 1998
Description: ELECTION LAWS
Language: Serbian